

תחביר

פרקים בהקניית המשפט הפשוט – בלומי דיוויס

יסודות המשפט – נשוא ונושא – תרגול

סוגי נשואים: נשוא מורחב, יש / אין, נשוא+נושא, נשוא סתמי.

תרגיל

לפניכם משפטים. בכל משפט ציינו נשוא ונושא. כתבו את מספר המשפט בעמודה הנכונה בטבלה שאחרי המשפטים.

1. האם הודעתם לחבריכם על השינוי בתכנית?
2. בכל רחבי הארץ אוספים בקבוקים למחזור.
3. בשכונתנו אין בתים נמוכים.
4. בטענה שלך יש היגיון רב.
5. לצורך איסוף בקבוקים למחזור נפגשו התלמידים בשעות אחר הצהרים.
6. הגידול התרבותי של תות שדה החל רק במאה השלוש עשרה.
7. בעלי החנויות בשכונה החלו להתקבץ לשיעורי תורה לקראת ערב.
8. בשבוע הבא יתאספו באתר ההנצחה בני משפחותיהם של הנופלים.
9. הילד שואף להגיע להישגים גבוהים.
10. החברה הגדולה פשטה את הרגל.
11. הילדים סיימו את עבודתם.
12. במרכז השכונתי מציעים לילדים חוגי העשרה בתחומים שונים.
13. תלמידי הכיתה החלו להתכונן למסיבת הסיום.
14. נודע לי על השינוי במועד הבחינה רק ברגע האחרון.
15. כל רכושו ירד לטמיון עקב השרפה.
16. בשנים האחרונות הצליחו העיתונאים לחשוף מחדלים רבים.
17. בישיבה האחרונה סוכם על דחיית הטיוח בשל האוויר.
18. קבענו אמות מידה חדשות לטיפול בנושאים אלה.

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 הפיקוח על המקצועות העצמאיים

19. בשמורה יש חורש טבעי מרהיב של עצים מסוגים שונים.
20. עקב השרב יש שרפות ענק ביערות שבצפון הארץ.
21. מדוע החלטתם על דחיית התחרות?
22. ילדי מקפיד לקרוא בכל יום לפני השינה.
23. איפה ישנם עוד אנשים כמו האיש ההוא?
24. האם אתם עוזרים לקשישים במסגרת ארגון החסד?
25. בבית ספרנו הנהיגה ההנהלה שיעורי עזר לתלמידים מתקשים.

ה נושא סתמי		י יש / אין			ג נושא מורחב			ב נשׁ+נוׁ במילה אחת		א נושא ונושא במשפט		
נשׁ א	מסׁ משפ ט	נשׁ א	נשׁ א	מסׁ משפ ט	נשׁ א	נשׁא מורח ב	מסׁ משפ ט	נשׁא+נוׁ '	מסׁ משפ ט	נשׁ א	נשׁ א	מסׁ משפ ט

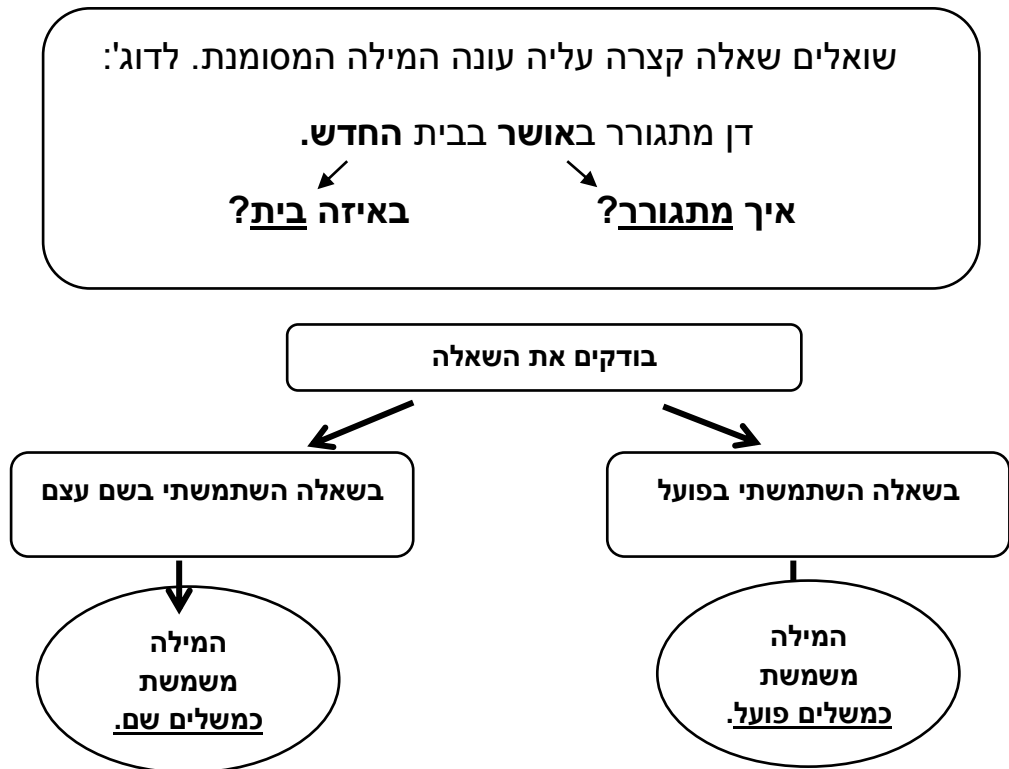
ב. המשפטים שלפניכם הם משפטים בעלי נושא סתמי.

לכל אחד מהם הוסיפו נושא מפורש, או נסחו כל אחד מהם למשפט בעל נושא מפורש.

1. בבתי החולים מציעים כיום טיפול חדשני בנזקי השמיעה.
2. כל יום "הורגים" את הים בעזרת שפכים כימיים.
3. מכל העולם הגיעו לסקר את הענקת פרס נובל לשלום.
4. לאחרונה פיתחו ביפן סוללות חדשניות וידידותיות לסביבה.
5. בהנהלת ביה"ס הוחלט על פתיחת הקבצה נוספת באנגלית.
7. בעירייה עובדים בתקופה האחרונה על שיפור פני העיר.

משלימי פועל ומשלימי שם

ניווט לזיהוי משלימי הפועל והשם במשפט

לפניכם משפטים ללא משלימים.

- א. במקומות המסומנים בקו הוסיפו משלימים.
ב. בשורות הריקות הוסיפו שבין המשפטים את השאלה שעליה עונה המילה שהוספתם.

דוגמה: אחותי¹ הקטנה נפלה² אתמול³ ברחוב.

1. הקטנה- איזו אחות?
2. אתמול- מתי נפלה?
3. ברחוב- איפה נפלה?

ג. כתבו מעל כל מילה שהשלמתם את תפקידה התחבירי: משלים פועל או משלים שם.

א. אחותי¹ _____ נפלה² _____ אתמול³ _____.

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על המקצועות העצמאיים

ב. השמלה ¹ _____ ² _____ התלכלכה ³ _____.

ג. בית הספר ¹ _____ ² _____ קושט ³ _____.

ד. המבחן ¹ _____ בוטל ² _____.

ה. המנהלת ¹ _____ השיאה ² _____ ³ _____.

ו. אני ¹ _____ שמחה ² _____.

ז. ¹ _____ פרצה מלחמה ² _____ ³ _____.

ח. המפקחת ¹ _____ האשימה ² _____ ³ _____.

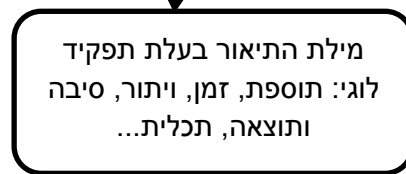
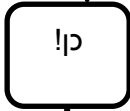
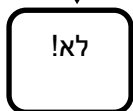
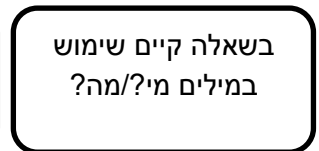
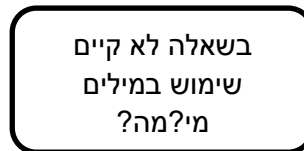
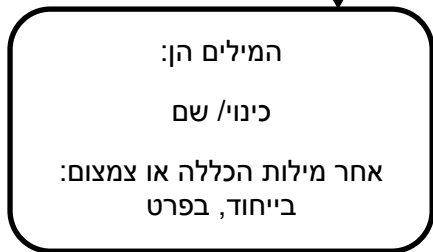
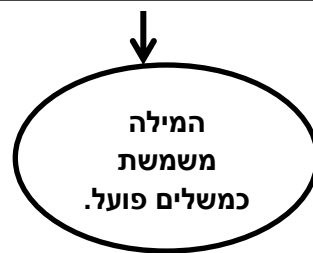
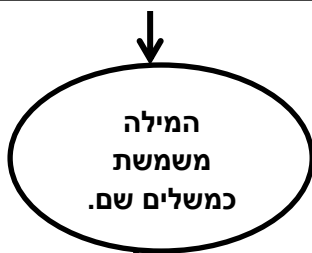
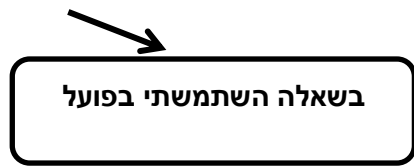
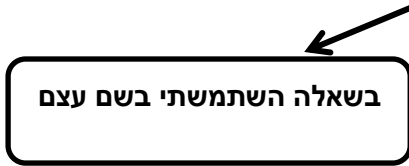
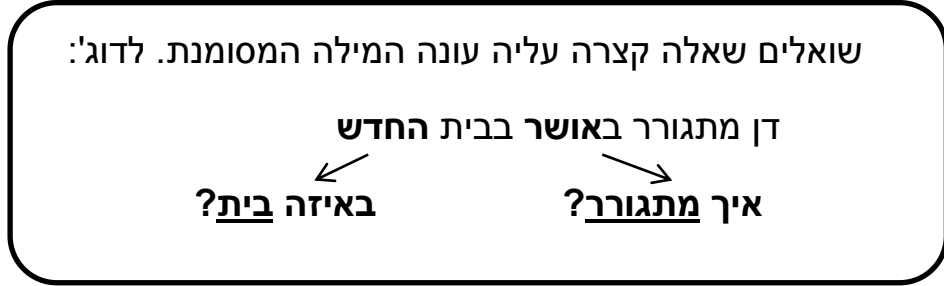
הבחינו בין משלימי פועל לבין משלימי השם

1. התיירים הנדהמים הביטו בנוף.
2. התיירים הביטו בנוף נדהמים ממראה עיניהם
3. מודאגים ציפו ההורים לילדיהם.
4. ההורים המודאגים ציפו לילדיהם.
5. אורח רעב נכנס לבית מארחו.
6. אורח עני נכנס לבית מארחו רעב.
7. הפעוט הצורח משך את תשומת לב כל האחיות.
8. הפעוט הובא אל אמו צורח.
9. עשרה דברים נבראו בין השמשות.
10. העולם נברא בשישה ימים.
11. שש הלכות נעלמו ממשנה רבנו.
12. ראיתי את התינוק הישן.
13. ראיתי את התינוק ישן.
14. כאוב סיפר החולה לרופא על סבלו.
15. החולה הכאוב סיפר לרופא על סבלו.

דף ניווט לזיהוי משלימי הפועל והשם במשפט

שלב א': מציאת נשוא ונושא

שלב ב': זיהוי משלימים במשפט

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 הפיקוח על המקצועות העצמאיים

משלימי פועל - התיאורים

- במשפטים שלפניכם מתחו קו מתחת לכל אחד מן התיאורים.
- הקיפו בעיגול את המילית או אות היחס הפותחת את התיאור (רימוז). העתיקו אותה לעמודה השמאלית בטבלה.
- כתבו את השאלה המכוונת שלפיה זיהיתם את סוג התיאור.

רימוז	סוג התיאור מקום, זמן, מידה/כמות, אופן, מצב, סיבה, תכלית (מטרה), תנאי, ויתור	שאלות איפה? לאן? מאין? מתי? ממתאי? עד מתי? כמה? מדוע? לשם מה? באיזה מקרה? למרות מה?	המשפטים
בשל	סיבה	מדוע?	1. הרכבות האטו את מהירותן בשל התחממות פסי הרכבת. - דוגמה 2. החברה רכשה מכוונות חדשות על אף המחיר הגבוה. 3. תלמידות משיגות ציונים גבוהים במבחנים בשל הקשבתן בשיעור. 4. ישבתי בשורה האחרונה של האולם. 5. פקקי תנועה כבדים נרשמו במרכז ירושלים בעקבות תאונת הדרכים. 6. העובדים חזרו לעבוד בגלל התערבותו של ראש העיר. 7. על אף ביטול הטיול לא יקבלו רוכשי הכרטיסים את כספם בחזרה. 8. במהלך שהותם בארץ הם בקרו בים המלח. 9. הגעתי לחנות הגדולה כדי לערוך קניה לשבת. 10. אם תקומי מוקדם נצא ל'הליכה'. 11. נהג הרכב קבל קנס בגלל מהירות נסיעתו. 12. היא הסכימה לשוחח אתה למרות הטינה שביניהם. 13. חוקרים בדקו את המוכנות של הילדים לבית הספר משך שבועיים ימים. 14. חברת החשמל ערכה שינוי מבני לכן תעריפי החשמל עלו. 15. כאשר הילד חולה הוא מאבד ממשקלו. 16. בריטניה אינה מייצאת בשר בקר לחו"ל מפני

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על המקצועות העצמאיים

			<p>שעדרי הפרות חלו.</p> <p>17. על אף הפיגוע הכבישים באזור לא נסגרו לתנועה.</p> <p>18. הילד חזר מהטיול תשוש.</p> <p>19. למדתי נגינה כדי לעבוד בתחום.</p> <p>20. הוספתי לעוגה שתי כפות קמח.</p> <p>21. למרות שביתת עובדי שדה התעופה לא נגרמו עיכובים בהמראות.</p> <p>22. אתמול נערך מעמד חנוכת הבית בבית ספרנו.</p>
--	--	--	---